

## **Description of the vocalization of the adult giant mole-rats (*Fukomys mechowii*) and its comparison with vocalization of the other subterranean rodents**

Když se na chvíli zaposloucháme v chovech rypošů, jaká se mezi zvířaty odehrává zvuková komunikace, tak se to snad dá nejuvýstižněji lidově popsat jako „pěkný guláš“. Stanovit definované zvuky, jejich parametry a komunikační význam to není vůbec nic snadného. Takový typ práce zadat je vždy dosti riskantní. Tentokrát to bylo ale možné s klidným svědomím jen díky velkým znalostem a zkušenostem školitele specialisty - Emě Knotkové. Radka Bednářová s její pomocí odvedla obdivuhodné množství práce. Sama musela ukázat velký pozorovací talent a velkou trpělivost při čekání na definované situace - kontexty, za kterých byl zvukový projev doslova uloven. Další, snad ještě významější, součástí bylo uchopení tohoto zvuku analytickými procedurami, které mu přiřadily přesnou zvukově-informační hranici, délku trvání, průběh frekvence a parametry ještě další. Velmi bohatá je diskuze dosažených dat a jejich porovnání s dalšími druhy podzemních hlodavců. Zde se jasně projevuje znalost studované problematiky. Dat a poznatků je v předkládané práci skutečně velké množství a je její velkou předností, že je vše podáno ve velmi koncentrované formě, která je již téměř publikovatelným příspěvkem včetně odborného jazyka - angličtiny.

Ještě musím zdůraznit nejhodnotnější přínos tohoto studia komunikace u rypošů obřího. Rypoší předvádí občas velmi podivné chování, při kterém se celé tělo jako by vlní. Mnoho badatelů, snad počínaje v této oblasti známým rakouským zoologem Waltrem Poduschkou počínaje, se snažilo toto chování vysvětlit. Mělo to být pumpování čerstvého vzduchu do chodeb nebo zastrašování predátorů, kteří pronikají do systému nor. Nakonec se z toho vyklubala seismická komunikace. To si zaslouží zvláštní pochvalu. Tento poznatek by se měl stát součástí zcela samostatného sdělení, aby tento nález nebyl rozmělněn ve vokalizacích.

Nakonec tedy, velmi potěšen, musím konstatovat, že byla dosažena doslova řada původních poznatků, které jsou předkládány ve formě rukopisu připraveného k publikování v odborném časopise. Tato studie tedy splnila cíle, se kterými byla zadána, a tím také požadavky kladené na magisterskou práci. Doporučuji proto tuto magisterskou práci k obhajobě.

V Č.B. 29.5. 2008



doc. RNDr. František Sedláček, CSc.